

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. XVIII. Quomodo Julianus Christianos foro ac judiciis uti, & Graecorum disciplinis institui prohibuit: & de Basilio magno, Gregorio Theologo, atque Apollinare, qui Imperatori resistentes, sacra ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

δια Χριστόν ὁ ὁ βασιλεὺς καίπε χαλεπῶς ἐσεγκῶν, κλειναμὴν αὐτῆς ἐφυλάξατο, μὴ μαρτυρίας γεῶν ἀξιώθειεν ἀφελόμενος ὁ ὁ τῆς βασιλείας, ὅθεν ὁ τῶν βασιλείων.

A propter Christum. Imperator vero, quamvis eo facto exasperatus esset, eos tamen occidere noluit, ne honorem martyrii adipiscerentur: sed ex auctoritate palatio expulit.

Κεφ. ιη΄.

ὁ ὁ ἰουλιανὸς ἐκάλει χριστιανὸν καὶ ἀγοράν, καὶ ἐκρίνω, καὶ ἴ μὴ ἐπιτρέψῃ τῶν ἰλλυρικῶν παιδείαν· καὶ ὁ βασιλεὺς ἴ μὴ ἀποτρέψῃ τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἀπολλωνιαί, ἀντισταμίαν αὐτῆς, καὶ ἰουλιανῶν τὰ βιβλία πρὸς τῶν ἰλλυρικῶν φράσιν· καὶ ἰουλιανῶν ἀπολλωνιαί, καὶ χριστιανῶν ἀναξίμων· ὁ μὲν ἰουλιανὸς ἐκάλει χριστιανὸν· ὁ δὲ ἰουλιανὸς καὶ παῖδας ποικίτων μαθημάτων.

CAP. XVIII. Quomodo Julianus Christianos foro ac iudiciis uti, & Græcorum disciplinis institui prohibuit: & de Basilio magno, Gregorio Theologo, atque Apollinare, qui Imperatori resistentes, sacra volumina in Græcum sermonem transtulerunt. Et quod Gregorius Nazianzenus, soluta oratione admodum eleganter multa scripsit; Apollinaris vero Heroicum carmen composuit, cunctosque veteres Poetas imitatus est.

Τούτῃ ὁ ὁ γνώμης καὶ ὁ ὁ πάλαιος τῆς χριστιανῶν ὑπῆρχον, ἀφορμῆς λαβόμενος· ὅτι καὶ ἰουλιανὸς ἐγκαλεῖν ἔχων, ὁ ὁ τῆς φιλοσοφίας ἐπέμεινε ἐπιπονησίας ἐφόνοι καὶ συλλογῶν ἀπολλωνιαί μετέχειν καὶ τῆς διακρίσεως ἢ ἀρχῆς ἢ ἀξιωμάτων κοινωθέν· καὶ μετέδοξε· καὶ μὴν ὁ ὁ τῶν αὐτῶν παῖδας ἐξωχεῖται ἐκ διδασκαλίας τῆς παρ’ ἑλλησι ποιητῶν καὶ συγγραφέων, καὶ τῶν τῶν διδασκάλων φοιτῶν ἐλυπεῖται αὐτὸν καὶ μετέδοξε ἀπολλωνιαί· ὁ ὁ τῶν παρ’ αὐτῶν εἰδήσει καὶ λόγων ἰδέαν παρὰ σκηνῶν βασιλείας τε καὶ ἰουλιανῶν· οἱ καὶ παρὰ δόξαι, παρὰ δόξαι ἐκ τῆς τότε ῥητορίας· ἀλλοὶ τῆς τῆς τῆς πηλοῦ ἐλλογμοί, ὧν οἱ μὴν, ἐξήλθεν τὰ ἐννικαία δόξαι· οἱ ὁ, ἐκ τῆς δόξαι ἀρμυλῶ αἰετοῦ· ἐν τῆς ἐν μόνον δημογραφῶ τὸ πᾶν οἱ μὴν, καὶ συνεχεῖται τοῖς χριστιανοῖς ἐκ τῶν ἐλλυρικῶν ἀσκήσει μαθημάτων ἢ ἰουλιανῶν ἀπολλωνιαί· ὁ ὁ εἰς καιρὸν ἰουλιανῶν μαθῆσαι καὶ τῆ φύσει χριστιανῶν, ἀντί μὴν τῆς ἰουλιανῶν ποιήσεως, ἐν ἔπεσιν ἠρώοις τῶν ἰουλιανῶν δὲ χαριστολογία συνεγράψατο μετὰ τῆς βασιλείας, καὶ εἰς εἰκοστέσσατα ἔτη μέρη τῶν πᾶσαν πραγμασίαν διείλεν, ἐκαστὸν μὲν περὶ φιλοσοφίας ἐπέμεινε ὁ ὁ μόνον τοῖς παρ’ ἑλλησι σοφίαις καὶ τὸν τῶν δόξαι καὶ τῆ τῆς ἐπὶ πραγμασίαν ὁ ὁ καὶ τοῖς μὲν ἀνδρῶν δράμασιν εἰκασμένας κωμωδίας καὶ τῶν εὐριπίδων τραγωδίαν, καὶ τῶν πινδαρῶν λύραν ἐμιμήσατο· ὁ ὁ ἀπλῶς εἰπεῖν, ἐκ τῶν θεῶν γραφῶν τὰς ὑποθέσεις λαβὼν, τῶν ἐγκυκλίων καὶ ἰουλιανῶν μαθημάτων, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ

B quidem Nazianzenus, soluta oratione admodum eleganter multa scripsit; Apollinaris vero Heroicum carmen composuit, cunctosque veteres Poetas imitatus est.

Eodem animo fuit erga reliquos omnes Christianos, ubi occasione nactus fuerat. Is enim qui sacrificare abnuerent, etsi nihil haberet quod illis objiceret, jus civitatis adimebat. A conventibus quoque & a foro eos prohibuit: nec iudicare aut magistratus gerere, aut honoribus ac dignitatibus frui permisit. Sed & Christianorum liberos, haudquaquam passus est Poetas atque Oratores Græcorum ediscere, & Gentilium Professorum scholas frequentare.

C Utebant ejus animum non mediocriter Apollinaris Syrus, omni disciplinarum genere instructus: & Basilius Gregoriusque Cappadoces, qui cunctos illius temporis Oratores longè superabant: multique præterea disertissimi viri, quorum alii fidem Nicæni Concilii sequebantur: alii opinionem Arij erant amplexi. Cum igitur persuadendi facultatem hinc tantum parari existimaret, non permisit Christianis ut Græcorum disciplinis erudirentur. Quo quidem tempore Apollinaris is quem supra dixi, multiplici eruditione & ingenio quo valebat, opportune usus, pro Homeri carmine, Hebræorum antiquitatem usque ad regnum Saulis heroico versu conscripsit, & universum opus in quatuor ac viginti partes distribuit, ac singulis libris ex Græcorum literis cognomentum indidit, juxta earum numerum atque ordinem. Scripsit etiam comædias instar fabularum Menandri. Euripidis quoque tragædias, & Pindari Lyram imitatus est. Denique ut compendio dicam, sumptis ex sacra Scriptura argumentis liberalium disciplinarum, brevi tempore lucubra-

tiones composuit, & numero & præstantia æquales iis qui apud Græcos in eo genere celebres existere, seu genium, seu dictionem, seu formam, seu dispositionem operis spectes. Adeo ut nisi homines antiquitatem venerari solerent, & ea maxime diligere quibus assueverunt; Apollinaris libros æque ac veterum illorum laudaturi essent ac discituri: eoque magis ingenium hominis admiraturi; quod veterum quidem singuli in uno tantum genere doctrinæ versati sunt: hic vero omnia complexus, vim ac præstantiam uniuscujusque, ubi usus id postularet, expressit. Nec ignobilis est ejusdem liber, quem adversus Imperatorem, & Gentilium Philosophos composuit, qui de veritate inscribitur. In quo etiam absque ullo testimonio sacrorum librorum, ostendit illos vano errore deceptos, secus quam decet de Deo sentire. Etenim Imperator nostra irridens, ad illustrißimos Episcopos hujusmodi Epistolam scripserat. Legi: intellexi: damnavi. Quibus illi ita rescriptisse dicuntur. Legisti quidem, sed non intellexisti. Nam si intellexisses, nunquam condemnassus. Non desunt tamen qui Basilio Ecclesiæ Cappadocum Episcopo hanc Epistolam tribuant: neque id à vero abhorret. Verum si ab hoc, si ab alio quopiam scripta est, scriptorem ejus mirari profecto debemus, tum ob magnitudinem animi, tum ob eruditionem.

A ἐπενόησεν ἰσαριθμῶς ἢ ἰσοδωμῶς περὶ μαθείας, ἤθει τε καὶ φρονέει καὶ χαρακτηρίσει οἰκονομία ὁμοία τοῖς παρ' ἑλλήνων ἐν ταύταις εὐδοκμήσασιν ὡς ἐἰ μὴ τῶν δευτέρων ἐπῆμων οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ σωτήρια δόξα ἐνόμιζον, Ἰππίσις, οἶμαι, τοῖς παλαιῶν τῶν πολλῶν αἰεὶ ἐπὶ τὴν ἐκείνην ταύτῃ πλέον αὐτῆς τὴν εὐφυῖαν θαυμάσιους, ὅσω γὰρ τῶν μὴ δευτέρων ἕκαστος ἀείρει μόνον ἰσάδασεν ὁ δὲ, τὰ πάντα Ἰππίσις, ἐν κατεπεύγεσθαι χρεία τὴν ἐκείνην δευτέρων τὴν ἀπεμάξατο ἐκ ἀρχῆς ἢ ἐπεὶ αὐτῶν βασιλέα ἦτοι ὁδὸν παρ' ἑλλήσι φιλοσοφίας ἐστὶν αὐτῶν λόγῳ, ὃν ὡς ἐπὶ ἀληθείας ἐπιγραφέν ἐν ᾧ καὶ δίχα τῆς τῶν ἱερῶν λόγων μαρτυρίας, εἰδείξεν αὐτῶς ἀπεκκολληθεῖς Ἐδέοντος πατρὸς Θεοῦ φρονεῖν τὰς ἡδονὰς τῶν δαζῶν ὁ βασιλεὺς, τοῖς τότε διαπεπρωτοῦ Ἰππίσις ἐπέσειλεν, ἀέγων, ἔργων, καὶ ἔργων ὁδὸν δὲ, παρὰ ταῦτα ἀλιγροῦσθαι, ἀέγων, ἀλλ' ἀέγων, εἰ ἡδονῶν, ὅσα κατέγων, εἰσὶ δὲ οἱ βασιλεῖς τῶν παλαιῶν τῆς καππαδοκῶν ἐκκλησίας ταύτῃ τῶν Ἰππίσις ἀναλιθέασιν καὶ ἀπαρκῶς ἀλλ' εἰς αὐτῶν, εἰ τε ἀλλὰ ταῦτα ἐστὶν, ἀγαθὴ δὲ καὶ ἀνδρείας καὶ παιδεύσεως τὸν γραφῆσα.

CAP. XIX.

Κεφ. ιθ.

De libro Juliani quem misit ἰωνῶνα inscripsit: & de Daphne suburbano Antiochiæ; ejusq; descriptio: & de translatione reliquiarum Babyle Episcopi & Martyris.

Περὶ τῶν λόγων τῶν ἐπιεικῶν, ὃν ἐπιεικῶς μετῴχηται ἐν ταύταις ἐν ἀντιοχείᾳ δοθέντος. Ἐπεὶ φρονεῖ αὐτῶν καὶ τῆς μετῴχηται μετῴχηται τῶν λευκῶν βασιλέα τῶν ἱεροῦσθαι.

CÆterum Imperator cum bello Persis inferre cuperet, Antiochiam Syriæ venit. Ibi cum populus vociferatus esset, maximam quidem copiam esse frugum, sed eas carius vendi: Imperator liberalitate sua plebem, ut opinor, demereri studens, res in foro venales viliore quam par erat pretio distrahi jussit. Cumque mercatores fuga se subduxissent, res quidem ad victum necessariae deficere cæperunt. Antiocheni vero graviter id ferentes, Imperatorem probris affecerunt, & in barbam ejus, eo quod promissior esset, cavillati sunt:

Ο' Δὲ βασιλεὺς πέρσας Ἰππίσις εὐδοκῶσιν ὡς ἐἰ μὴ τῶν δευτέρων ἐπῆμων οἱ ἄνθρωποι, καὶ τὰ σωτήρια δόξα ἐνόμιζον, Ἰππίσις, οἶμαι, τοῖς παλαιῶν τῶν πολλῶν αἰεὶ ἐπὶ τὴν ἐκείνην ταύτῃ πλέον αὐτῆς τὴν εὐφυῖαν θαυμάσιους, ὅσω γὰρ τῶν μὴ δευτέρων ἕκαστος ἀείρει μόνον ἰσάδασεν ὁ δὲ, τὰ πάντα Ἰππίσις, ἐν κατεπεύγεσθαι χρεία τὴν ἐκείνην δευτέρων τὴν ἀπεμάξατο ἐκ ἀρχῆς ἢ ἐπεὶ αὐτῶν βασιλέα ἦτοι ὁδὸν παρ' ἑλλήσι φιλοσοφίας ἐστὶν αὐτῶν λόγῳ, ὃν ὡς ἐπὶ ἀληθείας ἐπιγραφέν ἐν ᾧ καὶ δίχα τῆς τῶν ἱερῶν λόγων μαρτυρίας, εἰδείξεν αὐτῶς ἀπεκκολληθεῖς Ἐδέοντος πατρὸς Θεοῦ φρονεῖν τὰς ἡδονὰς τῶν δαζῶν ὁ βασιλεὺς, τοῖς τότε διαπεπρωτοῦ Ἰππίσις ἐπέσειλεν, ἀέγων, ἔργων, καὶ ἔργων ὁδὸν δὲ, παρὰ ταῦτα ἀλιγροῦσθαι, ἀέγων, ἀλλ' ἀέγων, εἰ ἡδονῶν, ὅσα κατέγων, εἰσὶ δὲ οἱ βασιλεῖς τῶν παλαιῶν τῆς καππαδοκῶν ἐκκλησίας ταύτῃ τῶν Ἰππίσις ἀναλιθέασιν καὶ ἀπαρκῶς ἀλλ' εἰς αὐτῶν, εἰ τε ἀλλὰ ταῦτα ἐστὶν, ἀγαθὴ δὲ καὶ ἀνδρείας καὶ παιδεύσεως τὸν γραφῆσα.